

การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
**Developing Skill Indicators of Secondary School Administrator in the
Office of Basic Education Commission**

ณัฐดา เหล็กชัย¹, วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรารณ²

อัจฉรา นียมาภา และ สุพจน์ เกิดสุวรรณ⁴

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์¹⁻³, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น⁴

**Natida Lekchai¹, Wisut Wichitputchraporn²,
Achana Niyamabha³ and Suphot Koedsuwan⁴**
Kasetsart University¹⁻³, Saint John's University⁴, Thailand
Corresponding Author, E-mail: natida.le@ku.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากรอบแนวคิดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 400 คน มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตัวแปร 20 ตัว ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96 ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 400 ฉบับ สถิติการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการศึกษากรอบแนวคิดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ทักษะ 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน 2) ทักษะการจัดการบุคลากร และ 3) ทักษะการจัดการทางการเงิน 2. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 17 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน มี 8 ตัวชี้วัด 2) ทักษะการจัดการบุคลากร มี 6 ตัวชี้วัด 3) ทักษะการจัดการทางการเงิน มี 3 ตัวชี้วัด และ 3. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความกลมกลืน คือ $\text{Chi-Square} = 85.95$, $\text{df} = 80$, $\text{P-Value} = 0.3043$, $\text{GFI} = 0.98$, $\text{AGFI} = 0.95$ และ $\text{RMSEA} = 0.014$ แต่ละองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.91 - 1.00 แต่ละตัวชี้วัดขององค์ประกอบหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.26 - 0.93

* วันรับบทความ : 27 เมษายน 2566; วันแก้ไขบทความ 18 พฤษภาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 19 พฤษภาคม 2566

Received: April 27 2023; Revised: May 18 2023; Accepted: May 19 2023

คำสำคัญ : การพัฒนาตัวชี้วัด; ทักษะของผู้บริหาร; โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstracts

The objectives of this quantitative research were to: 1) To study the conceptual framework of skills of secondary school administrators, Office of the Basic Education Commission. 2) To study the composition and skill indicators of secondary school administrators, Office of the Basic Education Commission. 3) To examine the structural validity of the skill measurement model of secondary school administrators, Office of the Basic Education Commission. The sample group was 400 secondary school administrators in the office of the Basic education commission determined from 20 variables using multi-stage random sampling. The instrument was a questionnaire created by the researcher with the reliability level of 0.96. Usable questionnaire copies of 400 were returned. The statistics for this research were: mean, standard deviation, content analysis, and confirmatory factor analysis.

The results of the research were as follows: 1. The results of the conceptual framework of skills of secondary school administrators consisted of 3 skills as follow; 1) Teaching Leadership Skills 2) Personnel management skills and 3) Financial management skills. 2. The results of the composition and skill indicators of secondary school administrators as follow; 1) Teaching Leadership Skills consisted of 8 skills. 2) Personnel management skills consisted of 6 skills and 3) Financial management skills consisted of 3 skills. And 3. The results of the examination of the structural validity of the skill measurement model showed that Skill Indicators of Secondary School Administrator was consistent with the empirical data by considering the value of Goodness of fit: Chi-Square = 85.95, df = 80, P-Value = 0.3043, GFI = 0.98, AGFI = 0.95 and RMSEA = 0.014. The weight of each factor was between 0.91 - 1.00, and the standard weight of each indicators was between 0.26 – 0.93.

Keywords : Developing Indicators; Administrator Skill; Secondary School

บทนำ

ภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบโดยตรงต่อมิติของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ การศึกษา และเทคโนโลยีสารสนเทศ หลายองค์กร ต่างตื่นตัวและหากลยุทธ์ในการบริหารจัดการเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น ตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) การขับเคลื่อนประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน กระบวนการในการยกระดับศักยภาพของประเทศไทย สิ่งสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ คือ การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ให้มีสมรรถนะพร้อมต่อการปรับตัวในช่วงของยุคที่มีความผันผวนสูง ดังนั้น การศึกษาจึงกลายมาเป็น รากฐานขององค์ความรู้ทั้งปวง และเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าในการต่อยอดทางการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนา คนให้มีความสามารถและเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ทั้งช่วยขัดเกลาจิตใจมนุษย์ให้เป็นผู้มี คุณธรรม จริยธรรม สร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมอารยประเทศ ในการพัฒนาศักยภาพ

ทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะที่เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีหน่วยงานหลักอย่างกระทรวงศึกษาธิการ ที่บริหารงานผ่านสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานลงมาสู่สถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนภารกิจงานที่มุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษา นำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้สมรรถนะของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้นั้นส่วนหนึ่งมาจากความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดกลยุทธ์กระบวนการดำเนินงาน และการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม แต่จากผลการประเมิน PISA 2018 นักเรียนไทยมีคะแนนด้านการอ่าน 393 คะแนน ด้านคณิตศาสตร์ 419 คะแนน และด้านวิทยาศาสตร์ 426 คะแนน ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD จึงส่งผลให้ประเทศไทยมีการรายงานผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลจัดอยู่ในอันดับที่ 60 ของโลก (ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ, 2564 : 107-108) ทั้งนี้ในระบบภาพรวมของการจัดการศึกษาของประเทศไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ถึงแม้จะมีนักการศึกษา ให้ความเห็นว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น แต่จากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศจาก World Competitiveness Center ของInternational Institute for Management Development หรือ IMD ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ประจำปี 2564 ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ 2) ประสิทธิภาพของภาครัฐ 3) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และ 4) โครงสร้างพื้นฐาน ผลปรากฏว่า ประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่ในอันดับที่ 28 จาก 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก โดยมีผลคะแนนสุทธิลดลงจาก 75.39 มาอยู่ที่ 72.52 จริง แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยย่อยด้านการศึกษาซึ่งอยู่ภายใต้โครงสร้างพื้นฐาน มีอันดับที่ 55 ในปี 2563 และมีอันดับที่ 56 ในปี 2564 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยย่อยด้านการศึกษามีอันดับเพิ่มขึ้นและต่ำที่สุดจากปัจจัยย่อยทั้ง 4 ประการ (World Competitiveness Center, 2021 : online) อีกทั้งนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่อยู่ในช่วงของการค้นหาความชอบ และความถนัดของตนเอง สอดคล้องกับประเสริฐผลดีผลการพิมพ์ (2561 : 15-17) จิตแพทย์ผู้มีประสบการณ์เรื่องเด็กและวัยรุ่นชี้ว่าเป้าหมายชีวิตช่วงวัยรุ่น สิ่งสำคัญของเด็กวัยนี้ คือการค้นหาอัตลักษณ์ (Identity) ของตนเอง ผู้เรียนในวัยนี้จะเริ่มค้นพบความชอบ ความถนัดที่ตนเองมี ซึ่งจะส่งผลไปถึงจุดเปลี่ยนในการต่อยอดการเลือกอาชีพของผู้เรียนในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงถือเป็นความท้าทายอย่างมากของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้ทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ และเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนให้เพียงพอต่อการต่อยอดในอนาคต และการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม

บทบาทการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีบทบาทที่แสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 62 เขตพื้นที่ทั่วประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้กำหนดมาตรฐาน การปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2550 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) ขึ้น

เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาแต่ละพื้นที่ให้มีคุณภาพใกล้เคียงกัน และยกระดับการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีบรรทัดฐานการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม การดูแลผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาถือเป็นช่วงรอยต่อระหว่างการก้าวข้ามวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งผู้เรียนในวัยนี้ถือเป็นความคาดหวังของตัวชี้วัดด้านคุณภาพการศึกษาของประเทศในหลายมิติ ทั้งนี้ ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิด ปัญญาในการบริหารงานภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นระบบ และเกิดประสิทธิภาพ ความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญในการต่อยอดเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของประเทศ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องมีทักษะที่จำเป็นต่อการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในหน่วยงาน และส่งต่อองค์ความรู้ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการศึกษาชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยวิเคราะห์เอกสาร

2. วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบวิเคราะห์เอกสารและสรุปสาระสำคัญ เพื่อสร้างกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา นำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อร่างกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ นักวิชาการ จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน รวม 5 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

4. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสนทนากลุ่ม และพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิตามประเด็น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม เกี่ยวกับคำนิยามศัพท์เฉพาะและความเหมาะสมของโมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ดำเนินการจัดสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้โมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม คือ นักวิชาการ จำนวน 3 คน กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ระดับนโยบาย จำนวน 3 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน รวม 9 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

4. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,360 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการวิเคราะห์ตัวแบบสมการ โครงสร้างจากกฎแห่งความเชี่ยวชาญ (Rule of Thumb) โดยใช้ขนาดตัวอย่าง คือ 10 ถึง 20 เท่าต่อหนึ่งตัวแปร ซึ่งงานวิจัยนี้มีตัวแปรทั้งสิ้น 20 ตัวแปร ดังนั้นขนาดตัวอย่างจึงมีจำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

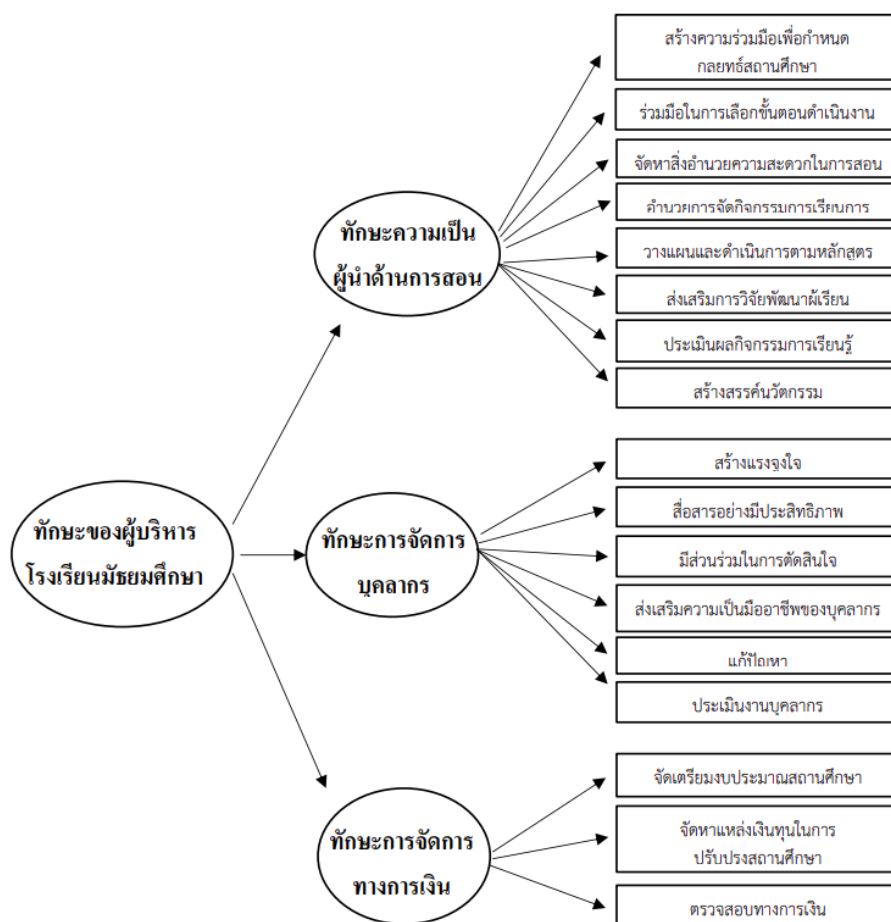
4. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis, CFA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

จากนั้นสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ พร้อมทั้งเรียบเรียงเขียนเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาและสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 17 ตัวชี้วัด และนำมาจัดกลุ่มทักษะของผู้บริหารตามแนวคิดของ Michael (2015 : 94) เป็นกรอบหลักในการวิจัยประกอบด้วย 3 ทักษะ ได้แก่ ความเป็นผู้นำด้านการสอน การจัดการบุคลากร และการจัดการทางการเงิน โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษากรอบแนวคิดตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษากรอบแนวคิดตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนากรอบแนวคิด พบว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน 2) ทักษะการจัดการบุคลากร และ 3) ทักษะการจัดการทางการเงิน

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรพิจารณาปัจจัยในเรื่อง 1) ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่าเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงถึงความถนัด ความเชี่ยวชาญ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านความรู้ ความคิด เทคนิควิธีในการเป็นผู้นำด้านการสอนเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ทักษะการจัดการบุคลากร ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงถึงความถนัด ความเชี่ยวชาญ ในการจัดการด้านบุคลากร ด้วยกระบวนการของ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างแรงจูงใจ โน้มน้าวใจ ให้คำติชมในการปรับปรุงแก้ไขงาน การถ่ายทอดความรู้ให้บุคลากร มีส่วนร่วมกับการตัดสินใจ โดยคาดหวังถึงผลการทำงานและตระหนักถึงความพยายามในการทำงานของบุคลากร และ 3) ทักษะการจัดการทางการเงิน ในภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า ทักษะการจัดการทางการเงินนั้นเป็นการบริหารจัดการทางการเงินที่ไม่เพียงแต่หน่วยงานส่วนกลางเท่านั้นที่จะสามารถเป็นผู้กำหนดงบประมาณสำหรับสถานศึกษา เพราะปัจจัยหลักในการบริหารงานคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผนเพื่อการจัดสรรงบประมาณให้คุ้มค่ารวมถึงการระดมทรัพยากร การปรับระบบการดำเนินการด้านงบประมาณ การรายงาน การติดตามทางการเงิน และการจัดทำฐานข้อมูลทางการเงินอย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับคำนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า

1. ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน ว่าเป็นทักษะของผู้บริหารที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1.1) สร้างความร่วมมือเพื่อกำหนดกลยุทธ์สถานศึกษา 1.2) ร่วมมือในการเลือกขั้นตอนดำเนินงาน 1.3) จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกในการสอน 1.4) อำนวยความสะดวกกิจกรรมการเรียนการสอน 1.5) วางแผนและดำเนินการตามหลักสูตร 1.6) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาผู้เรียน 1.7) ประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ และ 1.8) สร้างสรรค์นวัตกรรม

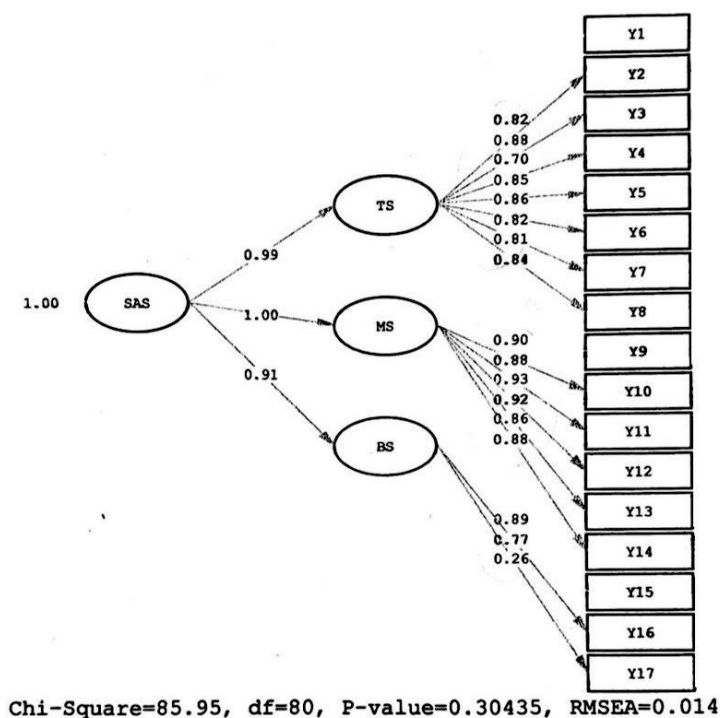
2. ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับทักษะการจัดการบุคลากรว่าเป็นทักษะการมีส่วนร่วมกับบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมความเป็นมืออาชีพของบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถที่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพงานให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ดังนี้ 2.1) สร้างแรงจูงใจ 2.2) สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 2.3) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2.4) ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพของบุคลากร 2.5) แก้ปัญหา และ 2.6) ประเมินงานบุคลากร

3. ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับทักษะการจัดการทางการเงินว่าเป็นทักษะที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญ ในการบริหารจัดการด้านงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษา และการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษามาพัฒนาแหล่งเรียนรู้และใช้เพื่อการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ดังนี้ 3.1) จัดเตรียมงบประมาณสถานศึกษา 3.2) จัดหาแหล่งเงินทุนในการปรับปรุงสถานศึกษา และ 3.3) ตรวจสอบทางการเงิน

ส่วนที่ 2 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ได้พิจารณาร่วมกันเห็นว่ามีความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความตรงของตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยทำการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลกับตัวชี้วัดที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 17 ตัวชี้วัด ได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดแสดงดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 โมเดลตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากแผนภาพที่ 2 ดัชนีความกลมกลืนประกอบด้วย Chi-Square/Degree of Freedom ที่ได้จากการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ 1.07 Goodness of Fit มีค่าเท่ากับ 0.98 Adjust Goodness of Fit มีค่าเท่ากับ 0.95 P-Value มีค่าเท่ากับ 0.3043 และ Root Mean Square Error of Approximation มีค่าเท่ากับ 0.014 สรุปการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ผลว่า ผ่านเกณฑ์โมเดลที่ได้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง ด้วยโปรแกรม LISREL เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมี 3 องค์ประกอบ 17 ตัวชี้วัด ซึ่งรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งของตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบ									
ตัวแปร	TS			MS			BS		
	B	S.E.	t	B	S.E.	t	B	S.E.	t
Y1	0.82	-	-	0	0	0	0	0	0
Y2	0.88	0.03	27.55	0	0	0	0	0	0
Y3	0.70	0.04	15.77	0	0	0	0	0	0
Y4	0.85	0.03	25.46	0	0	0	0	0	0
Y5	0.86	0.04	23.66	0	0	0	0	0	0
Y6	0.82	0.04	19.69	0	0	0	0	0	0
Y7	0.81	0.04	19.52	0	0	0	0	0	0
Y8	0.84	0.04	21.89	0	0	0	0	0	0
Y9	0	0	0	0.90	-	-	0	0	0
Y10	0	0	0	0.88	0.03	32.80	0	0	0
Y11	0	0	0	0.93	0.03	31.82	0	0	0
Y12	0	0	0	0.92	0.03	31.00	0	0	0
Y13	0	0	0	0.86	0.03	25.71	0	0	0
Y14	0	0	0	0.88	0.03	27.24	0	0	0
Y15	0	0	0	0	0	0	0.89	-	-
Y16	0	0	0	0	0	0	0.77	0.04	18.51
Y17	0	0	0	0	0	0	0.26	0.05	4.96
Chi-Square = 85.95 df = 80 P-Value = 0.3043 $\chi^2/df = 1.07$									
RMSEA = 0.014 GFI = 0.98									

หมายเหตุ: **p<.01

สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเป็นบวกอยู่ระหว่าง 0.26 ถึง 0.93 โดยองค์ประกอบทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า องค์ประกอบทั้งหมดเป็นตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ประกอบในการบ่งชี้ตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Y11) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งสามารถอธิบายความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบของตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมได้ร้อยละ 93 รองลงมาได้แก่ ทักษะการส่งเสริมความเป็นมืออาชีพของบุคลากร (Y12) และการสร้างแรงจูงใจ (Y9) ซึ่งมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.92 และ 0.90 ตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบของตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบ			
SAS			
ตัวแปร	B	S.E.	t
TS	0.99	0.05	19.51
MS	1.00	0.04	22.91
BS	0.91	0.05	19.62
Chi-Square = 85.95 df = 80 P-Value = 0.3043 $\chi^2/df = 1.07$			
RMSEA = 0.014 GFI = 0.98			

หากพิจารณาผลการผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะพบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้งหมด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 17 ตัวนี้มีความสำคัญกับตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.91 ถึง 1.00 สำหรับตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ ทักษะการจัดการบุคลากร (MS) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 และสามารถอธิบายความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน (TS) ซึ่งมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.99 และทักษะการจัดการทางการเงิน (BS) ส่วนตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด คือ ทักษะการจัดการทางการเงิน (BS) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.91

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลจากการศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน 2) ทักษะการจัดการบุคลากร และ 3) ทักษะการจัดการทางการเงิน ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของงานวิจัยนี้ที่จะนำผลการวิจัยมากำหนดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3-4 ซึ่งจะส่งผลต่อการต่อยอดด้านอาชีพของผู้เรียนในอนาคต ที่สะท้อนถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารงานของผู้บริหาร การที่ผู้บริหารจะสามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนขึ้นอยู่กับทักษะ ความรู้ ความสามารถของผู้บริหารเป็นสำคัญ ดังที่ Locke, E.A. & other (1999 : 56) ได้ศึกษา ภาวะของการเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ความรู้และทักษะการบริหารของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานโรงเรียน กล่าวได้ว่า ทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องมีการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยการขวนขวายหาความรู้เมื่อมีโอกาส และมีความสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่ โดยผ่านกระบวนการต่างๆ พร้อมทั้งนำผลการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดผลแก่โรงเรียน จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาทักษะการบริหารเพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีทิศทางมากขึ้น ซึ่งผู้บริหารจะมีบทบาทในการเป็นผู้พัฒนานโยบายมากกว่าเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีทักษะในลักษณะดังกล่าวสูงกว่าที่เคยเป็นมา เพราะการบริหารยุคที่มีการกระจายอำนาจ บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้น ทำให้ผู้บริหารต้องมีทักษะการบริหารจัดการบุคลากร แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน มีความจำเป็นต้องขับเคลื่อนงานผ่านบุคลากรในโรงเรียน จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการส่งเสริมให้บุคลากรมีสมรรถนะสูงและทันสมัย มีความสามารถ ทักษะที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นมืออาชีพ การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพของโรงเรียนให้มีความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดพร้อมรับมือกับความปกติใหม่ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งบริบทดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารต้องมีการทบทวนหลักการ แนวทาง รูปแบบการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน เพื่อการตรอย้าการสร้างความตระหนักของการขับเคลื่อนงานผ่านคน ที่ต้องเน้นให้บุคลากรเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลจากการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 17 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน (TS) ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด ทักษะการจัดการบุคลากร (MS) ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด และทักษะการจัดการทางการเงิน (BS) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด โดยอภิปรายผลการวิจัยจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามประเด็นสำคัญ ดังนี้

ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในการบ่งชี้ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด จะเห็นได้ว่า ตัวชี้วัดในด้านทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักมากที่สุดคือ การร่วมมือในการเลือกขั้นตอนดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทักษะของการเป็นผู้นำที่สำคัญจะต้องส่งเสริมความร่วมมือให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้เลือกขั้นตอนการดำเนินงานด้วยตนเอง ซึ่งแสดงออกถึงอิสระในการทำงานและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Michael (2015 : 93) ได้กำหนด การร่วมมือในการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้และขั้นตอนการดำเนินการ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ร่วมกับบุคลากรในการวางแผนการดำเนินงานจากฐานข้อมูลเดิมมาต่อยอดในการเลือกรูปแบบกิจกรรม หรือวิธีการในการดำเนินงานครั้งต่อไป อย่างเป็นขั้นตอน ชัยยนต์ เพาพาน (2559 : 21) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมถึงการร่วมมือในการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้และขั้นตอนการดำเนินการว่าเป็นการทำงานเป็นทีม ในการสอนและเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเลือกปฏิบัติงานที่ตรงตามความสามารถ ดำเนินการเป็นขั้นตอน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะอำนวยความสะดวกให้โอกาสบุคลากรได้แสดงความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ ทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา เนื่องจากเป็นความสามารถที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การสร้างการยอมรับและเห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเลือกปฏิบัติงานที่ตรงตามความสามารถ โดยผู้บริหารจะสวมบทบาทในการเป็นผู้ประสานงานที่มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างแข็งขันเป็นขั้นตอน สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ทักษะการจัดการบุคลากร ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในการบ่งชี้ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด จากผลที่ได้พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นตัวชี้วัดทักษะการจัดการบุคลากรที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก แสดงว่า การที่บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจจะส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Griffin (2013 : 84-87) ได้กล่าวในบทความวิจัยว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็น ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องเป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ดีภายในองค์กร ซึ่งแสดงออกถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม Michael (2015 : 93-94) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นความสามารถของผู้บริหาร

สถานศึกษาในการมีส่วนร่วมกับบุคลากรในการตัดสินใจถึงเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคลากร ชัยยนต์เพาพาน (2559 : 21) พบว่า นอกจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแล้ว การตัดสินใจนโยบาย จุดเน้น และขอบข่ายของงานที่ชัดเจนไปใช้ในระบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่สามารถติดตาม ตรวจสอบงาน และกระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบาย จุดเน้น และขอบข่ายของงานที่ชัดเจนไปใช้ในระบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยมีการติดตาม ตรวจสอบงาน จากผู้บริหารที่ร่วมกันมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ ซึ่งการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา จะส่งผลให้บุคลากรมีความรู้ลึกถึงการได้เป็นเจ้าของร่วมกันกับงานนั้น ก็จะส่งเสริมให้การทำงานราบรื่นขึ้น

ทักษะการจัดการทางการเงิน (BS) ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในการบ่งชี้ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด จากผลที่ได้พบว่า การจัดเตรียมงบประมาณสถานศึกษา เป็นตัวชี้วัดที่มีค่าถ่วงน้ำหนักมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความคล่องตัวในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ Dora H. Marmon (2002 : 108-109) ได้ให้ความเห็นว่า สิ่งสำคัญของการจัดการทางการเงิน ผู้บริหารต้องจัดสรรงบประมาณตามนโยบายแผนปฏิบัติการ ตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบโครงการ/กิจกรรม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อการวางแผนการดำเนินงาน ซึ่ง Michael (2015 : 94) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การจัดเตรียมงบประมาณสถานศึกษา เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมกับคณะกรรมการบริหาร หัวหน้ากลุ่มงานที่ร่วมกันวางแผนงานในการจัดเตรียมงบประมาณภายในสถานศึกษาอย่างเพียงพอ การจัดเตรียมงบประมาณสถานศึกษาจึงถือเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนงานของสถานศึกษา เพราะปัจจัยด้านงบประมาณจะเป็นปัจจัยที่สามารถสร้างความคุ้มค่าให้เกิดขึ้นต่อผลลัพธ์ของการดำเนินงานได้ โดยผู้บริหารต้องใช้ความสามารถในการสร้างความร่วมมือเพื่อจัดสรรงบประมาณตามนโยบาย แผนปฏิบัติการ การตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบทักษะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า องค์ประกอบด้านทักษะการจัดการบุคลากรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด และตัวชี้วัดการตัดสินใจมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการพัฒนาทักษะการจัดการบุคลากรของผู้บริหารโดยเน้นความสามารถการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการตัดสินใจในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

2. จากผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบทักษะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา องค์ประกอบด้านทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน พบว่า ตัวชี้วัดการร่วมมือในการเลือกขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นทักษะที่มีค่า

น้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอนของผู้บริหารโรงเรียน ที่เน้นความสามารถด้านการสร้างความร่วมมือในการเลือกขั้นตอนการดำเนินงาน โดยผู้บริหารโรงเรียนควร เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการมอบหมาย งานให้ครูและบุคลากรตรงตามความสามารถและความถนัด

3. จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา องค์ประกอบด้านทักษะการจัดการทางการเงิน พบว่า ตัวชี้วัดการจัดเตรียมงบประมาณสถานศึกษา เป็นทักษะที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการพัฒนาทักษะการจัดการทางการเงินของผู้บริหารโรงเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมงบประมาณสถานศึกษา โดยการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมวางแผนการใช้งบประมาณโครงการ และร่วมจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบด้านทักษะการจัดการบุคลากร ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยและแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานบุคคลของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบทักษะด้านความเป็นผู้นำด้านการสอน ด้านของการร่วมมือในการเลือกขั้นตอนการดำเนินงาน มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบปฏิบัติการดำเนินงานในสถานศึกษาตามแนวคิดการทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาตัวชี้วัดทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการจัดการทางการเงิน ทักษะการจัดเตรียมงบประมาณสถานศึกษา มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์งบประมาณประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ
ครูศาสตร์ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษ
ที่ 21, 28 กรกฎาคม 2559. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2561). *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions ในเด็กวัย 13-18 ปี
สำหรับพ่อแม่และครู*. กรุงเทพมหานคร: โอดี ออล ดิจิตอล พรินท์ จำกัด. 1 (1), 3-99.
- ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ. (2564). *ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์*.
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 1 (1), 12-239.
- Griffin, R. W. (2013). *Management Principles And Practices*. South-Western College
Publishing, 11(1), 84-87.
- Locke, E.A. & other. (1999). *The Essence of Leadership : The Four Keys to Leading
Successfully*. New York : Lexington Books.
- Marmon, Dora Heacker. (2002). *Core competencies of professional service providers in
federally funded education programs*. United States Tennessee : The University of
Tennessee.
- Micheal Olarewaju Ogundele. (2015). *Principals' Administrative Skills for Secondary Schools
in Plateau State, Nigeria. Nigeria*. Asia Pacific Journal of Education, Arts and
Sciences. (2) 1, 90-96.
- World Competitiveness Center. (2021). IMD WORLD DIGITAL COMPETITIVENESS
RANKING 2021. Online. Retrieved June 11,2022. From <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness/>.